

BÖLÜM

1

DÜNYADA VE ÜLKEMİZDE YAŞLI NÜFUS VE BAKIM GEREKSİNİMİ

Ayfer KARADAKOVAN¹

GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde yaşlı **nüfusta hızlı** bir artış vardır. Gelecekte yaşlı nüfusun bakım gereksinimlerinin karşılanması için tüm hizmet birimlerinin bu duruma hazırlıklı olması ve stratejiler belirlemesi gerekmektedir. Sağlık hizmetleri sunan **tüm meslek grupları ve kuruluşlarının** hizmet planlamalarını bu doğrultuda yapması gereklidir. Bu durum hizmet sunacak tüm ekip elemanlarının yetiştirilmesi, eğitimi, kurumların hazırlıkları ve birçok konuyu kapsamaktadır. Yaşlı bakımı bireyin gereksinimleri doğrultusunda multidisipliner bir ekip gerektirir. Bu ekipte evde, kurumda, sağlık kuruluşlarında yaşlı bireyin bakımını üstelenecek yaşlı destek bakım elemanlarının rolü ve sorumlulukları önemli bir yer almaktadır. Yaşlı **nüfusun günümüzde ve gelecekteki durumu, bakım gereksinimleri** konusunda ekibin farkındalığı ve hazırlıklı olması önemli bir konudur. Bu bölümde bu konuya yer verilecektir.

YAŞLI NÜFUS VE BAKIM GEREKSİNİMLERİ

Dünyada yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2018 yılı verilerine göre Dünyada 2015 yılında 900 milyon olan 60 yaş üzeri nüfusun 2050 yılında 2 milyar olması öngörülmektedir. Günümüzde 80 yaş üzeri nüfusun 125 milyon olduğu, 2050 yılında 434 milyon olacağı beklenmektedir. Rapor da yaşlı nüfusun % 80'nin düşük ve orta gelir grubundaki ülkelerde yaşayanlar olacağı bildirilmektedir. Yaşlı nüfus oranının fazla olduğu ülkeler yüksek gelir düzeyinde olan ülkelerdir. T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli

¹ Prof. Dr. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği AD . ayfer.karadakovan@ege.edu.tr

KAYNAKLAR

1. 21. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü “Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Hekimler için Yaşlı Sağlığı Tanı ve Tedavi Rehberi 2010”; 78, 37-46.
2. Beard, J. R., & Petitot, C. (2010). Ageing and urbanization: can cities be designed to foster active ageing?. *Public Health Reviews*, 32(2), 427.
3. Duyar, İ. (2008). Gerontolojinin Temelleri. Mas R, Işık AT, Karan MA, Beğler T, Akman Ş, Ünal T(Ed). *Geriatry*. İçinde(s. 9-19):Ankara: TGV.
4. Eliopoulos C. Gerontological Nursing.8th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2014,p.1-530.
5. <https://eyh.aile.gov.tr/turkiye-de-yasli-larin-durumu-ve-yaslanma-ulusal-eylem-plani-uygulama-programi>(Erişim tarihi: 23/08/2020).
6. Karadakovan, A.(2014). Yaşlılık çalışmaları ve yaşlanma kuramları, Karadakovan, A(Ed) *Yaşlı Sağlığı ve Bakım*. İçinde (s.119-141).1. Baskı, Ankara: Akademisyen Kitabevi.
7. Karadakovan, A.(2018). Yaşlılık ve Bakım. Karadakovan, A. Eti Aslan F (Ed). *Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım*. İçinde (s.105-123)5.Baskı, Ankara: Akademisyen Kitabevi.
8. Soysal, P. (2016). Günlük Yaşam Aktiviteleri. Işık AT, Soysal P(Ed). *Geriatry Pratiğinde Ölçekler Geraitrik Sendromlar Dizisi* 8.İçinde (s.29-39). 1. Baskı. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri.
9. T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni 2020-Ocak.(24/08/2020 tarihinde <https://ailevecalisma.gov.tr/media/42250/istatistik-bulteni-2020-mart.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
10. T.C. Kalkınma Bakanlığı On Birinci Kalkınma Planı(2019-2023) Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu Raporu.Ankara-2018.(24/08/2020).<http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/YaslanmaOzellhtisasKomisyonuRaporu.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
11. <https://ailevecalisma.gov.tr/media/42250/istatistik-bulteni-2020-mart.pdf> (Erişim tarihi: 24/08/2020).
12. TÜİK, Nüfus Projeksiyonları (2023-2080). (24/08/2020tarihinde<http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelistadresinden> ulaşılmıştır).
13. World Health Organization. (2018). *The global network for age-friendly cities and communities: looking back over the last decade, looking forward to the next* (No. WHO/FWC/ALC/18.4). World Health Organization. (23/08/2020 tarihinde <https://www.who.int/ageing/publications/gnafcc-report-2018/en/>adresinden ulaşılmıştır)
14. World Health Organization, Ageing and health, Key facts. (2018). (23/08/2020 tarihinde <http://www.who.int/news-oom/fact-sheets/detail/ageing-andhealth> adresinden ulaşılmıştır).